

VATANDAŞLIK VE İNSAN HAKLARI EĞİTİMİ

ÜNİTE: İNSAN HAKLARININ KORUNMASI

KONU: İnsan Haklarının Korunmasının Önemi, İnsan Haklarının Korunması

ÖRNEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

1. Hak ve özgürlüklerin korunmaması durumunda çeşitli sorunlar ortaya çıkar.

Aşağıdakilerden hangisi bu sorunlardan biri değildir?

- A) Toplumda huzur ve güven ortamı bozulur.
- B) Toplumun bütünlüğü sağlanır ve dünya barışı gerçekleşir.
- C) Toplumdaki insanlar arasında sınıf ayrımı ortaya çıkar.
- D) İnsanlar, insan onuruna uygun olmayan koşullarda yaşamak zorunda kalır.

Çözüm:

İnsan hak ve özgürlüklerinin korunmadığı yerde, toplumun huzur ve güven ortamı bozulur. Toplumdaki insanlar arasında sınıf ayrımı ortaya çıkar. İnsanlar, insan onuruna uygun olmayan koşullarda yaşamak zorunda kalır. Ancak insan hak ve özgürlüklerinin korunmadığı yerde toplumun bütünlüğünün sağlanıp dünya barışının gerçekleştiği asla söylenemez. Doğru seçenek "B" dir.

2. İnsan hak ve özgürlüklerinin korunmadığı bir yerde aşağıdaki sonuçlardan hangisinin ortaya çıkması beklenir?

- A) Kişilerin devlete olan güveni artar.
- B) Toplumda güven ve huzur ortamı kurulur.
- C) Demokratik bir yönetim kurulur.
- D) Toplumsal adalet bozulur.

Çözüm:

İnsan hak ve özgürlüklerinin korunmadığı bir yerde, kişilerin devlete olan güvenin artması, toplumda güven ve huzur ortamının oluşması demokratik yönetimin kurulması beklenemez. Ancak toplumsal adaletin yok olması beklenir insan hak ve özgürlüklerinin olmadığı bir ortamda sosyal adaletten söz edilemez. Doğru seçenek "D" dir.

3. Hak ve özgürlüklerin en üst düzeyde korunduğu toplumlarda bireyler daha huzurlu ve mutlu olurlar.

İnsan haklarının korunduğu bir yerde aşağıdaki gelişmelerden hangisi görülmez?

- A) Yasalar işlerlik kazanır.
- B) Yönetim kolaylaşır
- C) İnsanlarda bencillik artar.
- D) Savaşlar azalır, barışçı bir ortam doğar.

Çözüm:

İnsan haklarının korunduğu bir yerde, yasalar işlerlik kazanır. Yönetim kolaylaşır. İnsanlara ve devlete güven artar. Savaşlar azalır, barışçı bir ortam doğar. Vatandaşlar daha bilinçli, sorumlu ve onurlu olurlar. Sivil toplum örgütleri görevini daha rahat yaparlar. İnsanlarda paylaşım artar. İnsanlarda bencillik artmaz. Doğru seçenek "C" dir.

4. Anayasamız insan haklarını koruma görevini devlete vermiştir.

Buna göre insan haklarını korumakla yükümlü devlet organlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Yasama organı; insan haklarını koruyan, güvence altına alan yasalar çıkarır.
- B) Yürütme organı; her türlü koruyucu yönetsel önlemler alır.
- C) Yasama, yürütme, yargı organları birbirinden ayrırırlar, birbirleriyle hiçbir ilişkileri yoktur.
- D) Yargı organı; haksızlığa uğrayanların haklarını korur.

Çözüm:

Yasama organı insan haklarını koruyan, güvence altına alan yasalar çıkarır. Yürütme organı; her türlü koruyucu yönetsel önlemler alır. Yargı organı; haksızlığa uğrayanların haklarını korur. Suçluların yasalara göre cezalandırılmasını sağlar. Yargı görevi bağımsız mahkemelere verilmiştir. Yasama, yürütme ve yargı organlarının birbirinden tamamen ayrı ve hiçbir ilişkileri olmadığı savunulamaz. Bu organlar tam aksine iç içedir. Birbirleriyle ilişkili olarak görevlerini yaparlar. Doğru seçenek "C" dir.

5. Yasama, yürütme ve yargı insan haklarını korumakla yükümlü devlet organlarıdır.

Aşağıdakilerden hangisi yargı organının görevidir?

- A) İnsan hakları ile ilgili sorunları tartışmak
- B) Haksızlığa uğrayanların haklarını korumak
- C) Her türlü yönetsel önlemi almak
- D) İnsan haklarını koruyan, güvence altına alan yasalar çıkarmak

Çözüm:

Yargı organının görevi, haksızlığa uğrayanların haklarını korumaktır. Suçluların yasalara göre cezalandırılmasını sağlar. Yargı görevi bağımsız mahkemelere verilmiştir. İnsan hakları ile ilgili sorunları tartışmak ve insan haklarını koruyan, güvence altına alan yasaları çıkarma görevi yasama organının görevidir. Her türlü yönetsel önlem almak ise yürütme organının görevidir. Doğru seçenek "B" dir.

6. İnsan hakları sadece devletin koruması ile yeterince korunmayabilir. Bu durumlarda devreye sivil toplum kuruluşlarının girmesi gerekir. Sivil toplum kuruluşları, bir konuda aynı görüşü paylaşan vatandaşların bir araya gelerek oluşturdukları gönüllü örgütlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi insan haklarının korunmasında sivil toplum kuruluşlarına düşen görevlerden biri değildir?

- A) İnsan hakları konusunda kamuoyu oluşturmak
- B) İnsan hakları ile ilgili uygulamaları izlemek
- C) İnsan hakları ihlallerini tesbit etmek
- D) İnsan haklarını ihlal edenlere ceza vermek

Çözüm:

İnsan hakları sadece resmi devlet organlarının çabalarıyla yeterince korunamaz. Bu durumlarda, sivil toplum örgütlerinin devreye girmesi gerekir. İnsan hakları konusunda kamuoyu oluşturmak, uygulamaları izlemek ihlalleri tesbit etmek sivil toplum örgütlerinin görevlerindendir. Ancak insan haklarını ihlal edenlere ceza vermek gibi bir yetkisi yoktur. Doğru seçenek "D" dir.

7. Ülkemizde insan haklarının korunması için etkinlikte bulunan bir çok sivil toplum örgütü vardır.

Aşağıdakilerin hangisi bu örgütlerden biri değildir?

- A) Tüketici Haklarını Koruma Derneği
- B) İnsan Haklarını Koruma Vakfı
- C) Çevre Koruma Vakfı
- D) Birleşmiş Milletler Örgütü

Çözüm:

Ülkemizde insan haklarının korunması için etkinlik gösteren dernekler, sendikalar ve vakıflar bulunmaktadır. Bunlardan bazıları, Tüketici Haklarını Koruma Derneği, İnsan Haklarını Koruma Vakfı, Çevre Koruma Vakfı, Sokak Çocuklarını Koruma Vakfı gibi kuruluşlardır. Birleşmiş Milletler Örgütü ise İkinci Dünya savaşı'ndan sonra, insan haklarının devletler tarafından çiğnenmesini önlemek ve dünya barışına katkıda bulunmak amacıyla oluşturulmuş uluslararası bir örgüttür. Bu nedenle ülkemizde insan hakları konusunda oluşturulmuş sivil toplum örgütleri arasında gösterilemez. Doğru seçenek "D" dir.

8. İnsan haklarının uluslararası düzeyde korunması için; uluslararası kuruluşlar, uluslararası belgeler ve uluslararası gönüllü örgütler kurulmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi insan haklarını korumak amacıyla kurulan uluslararası gönüllü kuruluşlardan biridir?

- A) Uluslar Arası Af Örgütü
- B) Çevre Koruma Vakfı
- C) İnsan Haklarını Koruma Vakfı
- D) Tüketici Haklarını Koruma Derneği

Çözüm:

Çevre Koruma Vakfı, İnsan Haklarını Koruma Vakfı, Tüketici haklarını Koruma Derneği insan haklarını korumak amacıyla ülkemizde kurulmuş olan sivil toplum örgütleridir. Uluslar Arası Af Örgütü ise insan haklarını korumak amacıyla kurulan uluslararası gönüllü kuruluşlardan biridir. Doğru seçenek "A" dir.

9. **Aşağıdakilerden hangisi insan haklarının uluslararası düzeyde korumayı amaçlayan bir çalışmadır?**

- A) Sivil toplum örgütlerinin çalışma imkanlarının iyileştirilmesi
- B) İnsan haklarını korumakla sorumlu devlet organları işlevinin artırılması
- C) Hak ve özgürlüklerinin anayasa ve yasalarla güvence altına alınması
- D) Uluslararası örgütlerin oluşturulması

Çözüm:

Sivil toplum örgütlerinin çalışma imkanlarının iyileştirilmesi, insan haklarını korumakla sorumlu devlet organlarının, işlevinin artırılması, hak ve özgürlüklerin anayasa ve yasalarla güvence altına alınması, insan haklarının ulusal düzeyde korumayı amaçlayan çalışmalardır. Ancak uluslararası örgütlerin oluşturulması ulusal düzeyde değil uluslararası bir çalışmadır. Doğru seçenek "D" dir.

10. Kendi vatandaşlarına değer veren, insan haklarına saygılı olan ülkeler bu hakların geliştirilmesi için danışma kurulları kurarlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, insan hakları danışma kurullarının başlıca görevidir?

- A) İnsan haklarını ihlal edenleri cezalandırmak
- B) İnsan hakları konusunda yaptırımlar koymak
- C) İnsan hakları konusunda ilgili birimlere yardımcı olmak
- D) İnsan hakları eğitimi vermek

Çözüm:

İnsan hakları danışma kurulunun başlıca görevi, insan hakları konusunda ilgili birimlere yardımcı olmaktır. Ülkemizde de bu kurullar oluşturulmaktadır. TBMM'ye bağlı İnsan Hakları Komisyonu, Başbakanlık İnsan Hakları Yüksek Danışma Kurulu gibi kurullar buna örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca bakanlıklara bağlı geçici insan hakları komisyonları da oluşturulmaktadır. Doğru seçenek "C" dir.

11. **Aşağıdakilerden hangisi insan haklarını korumakla görevli uluslararası örgütlerden biri değildir?**

- A) Avrupa İnsan Hakları Komisyonu
- B) Afrika Birliği Örgütü
- C) Kuzey Atlantik Paktı
- D) Amerikan Devletleri Örgütü

Çözüm:

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Afrika Birliği Örgütü, Amerikan Devletleri Örgütü insan haklarını korumakla görevli uluslararası kuruluşlardır.. Ancak Kuzey Atlantik Paktı yani NATO askeri amaçlarla oluşturulmuş bir örgüt olup, insan haklarını korumakla görevli uluslararası kuruluşlar arasında yer almaz. Doğru seçenek "C" dir.

12. **İnsan haklarını uluslararası düzeyde korumak için kurulan uluslararası düzeyde kuruluşlara üye olan ülkelerden insan hakları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi beklenemez?**

- A) Vatandaşlarını uluslararası güvencelerden faydalandırması
- B) İmzaladıkları protokole uyması
- C) Olabilecek insan hakları ihlallerine karşı örgütün baskılarına izin vermemesi
- D) Halkının insan haklarıyla ilgili tüm sorunlarını çözmesi

Çözüm:

İnsan haklarıyla ilgili kurulmuş olan örgütler, üye ülkelerdeki olabilecek insan hakları ihlallerine, çeşitli şekillerde müdahale ederler. Bu müdahale eylem olarak değil baskı şeklindedir. Ülkeler örgüte üye olmakla baştan bu baskıyı kabullenmiş olduğundan bu duruma doğrudan karşı çıkmaları beklenemez. Doğru seçenek "C" dir.

KONU TESTİ - 1

1. İnsanlar bugünkü sahip oldukları hakları kolayca elde etmemişlerdir. Bu hakları elde etmek için çok çaba harcamışlardır.

Bu haklarımızı korumamız durumunda aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Toplumda huzur ve güven kalmaz
- B) Toplumda insanlar arasında eşitlik sağlanır
- C) Herkes birbirinin hakkına saygı gösterir
- D) Devlete olan güven artar

2. İnsan hakları korunduğu zaman olumsuz bir durum ortaya çıkmaz. Ancak korunmadığı zaman olumsuz ve kötü durumlar ortaya çıkar.

Buna göre insan haklarının korunması ile aşağıdakilerden hangisi gerçekleşmez?

- A) Yasadışı davranışlar azalır
- B) İnsanlarda paylaşım artar
- C) Yasaların hiçbir önemi kalmaz
- D) Vatandaşlar daha bilinçli ve sorumlu olurlar

3. “Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlamasını isteme hakkına sahiptir. Kişilerin, resmi görevliler tarafından uygulanan işlem sonucu uğrayacağı zarar devletçe ödenir.”

Anayasamızın 40. maddesinde yer alan yukarıdaki açıklamaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Anayasa ile bireylere çeşitli haklar tanınmıştır.
- B) Herkes hak arama hürriyetine sahiptir.
- C) Kişilerin, resmi işlemlerden doğan zararlarını devlet karşılar.
- D) Anayasal haklar her an iptal edilebilir.

4. Bireysel olarak işlenen insan hakları ihlalleri tek tek ele alınabilmektedir. 1987 yılında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları Avrupa Konseyi'ne bireysel başvuru hakkı kazanmıştır.

Buna göre bir vatandaşın bireysel başvuru yapabilmesi için aşağıdaki şartlardan hangisi gereklidir?

- A) Ülke içindeki tüm hukuk yollarından olumlu sonuç alınmış olması
- B) Sabıka kaydının olmaması
- C) Askerlik görevini yapmış olması
- D) Kırk yaşını doldurmuş olması

5. **Aşağıdakilerden hangisi İnsan Hakları Bildirgesi'nin amaçları arasında yer almaz?**

- A) Toplum huzurunu sağlamak
- B) Hak arama ve örgütlenme özgürlüğünü sağlamak
- C) Bireylerin mutluluğunu sağlamak
- D) Bireylerin her istediğini yapabilmesini sağlamak

6. **İnsan haklarıyla ilgili hazırlanmış belgelerin bağlayıcı olmaması durumunda aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenir?**

- A) Devletler insan haklarını ihlal edemez.
- B) İnsanların devlete olan güveni azalmaz.
- C) Belgeleri imzalayan devletler, belgede yazılı olan koşullara uyar.
- D) Belgeler, insan haklarını korumada yetersiz kalabilir.

7. **İnsan hakları ulusal düzeyde korunmazsa aşağıdaki durumlardan hangisi ortaya çıkabilir?**

- A) İnsanlar birbirlerinin haklarına saygı gösterirler.
- B) Bireylerin devlete olan güveni azalır.
- C) Toplumda huzur ortamı kurulur.
- D) İnsanlar daha mutlu ve üretken olurlar.

8. İnsan haklarının korunduğu bir yerde aşağıdaki sonuçlardan hangisinin ortaya çıkması beklenebilir?

- A) Toplumsal adalet sağlanır.
- B) Bireylerin devlete olan güveni azalır.
- C) Demokratik yönetim, yerini baskıcı yönetime bırakır.
- D) Toplumda iç huzursuzluklar artar.

9. Aşağıdakilerden hangisi, insan haklarının korunmasında sivil toplum örgütlerine düşen görevlerden biridir?

- A) İnsan haklarını ihlal edenleri cezalandırmak
- B) İnsan haklarının korunmasını sağlayacak yasalar çıkarmak
- C) İnsan hakları konusunda kamuoyu oluşturmak
- D) İnsan haklarını korumak için, yönetsel önlemler olmak

10. Demokratik devletin en başta gelen görevlerinden biri, vatandaşların yaşama hakkını güvence altına almaktır. Çünkü tüm haklar ve özgürlükler içinde yaşama hakkı en önde gelenidir. Demokratik devlet; hakların ihlali söz konusu olduğunda vatandaşların, haklarını aramaları için yasal düzenlemeler yapmalıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi demokratik bir devletin görevlerinden biri değildir?

- A) Bazen yasal olmayan etkinliklere izin vermek
- B) Kişilerin yaşama hakkını güvence altına almak
- C) Vatandaşların haklarını arayabilecekleri ortamı oluşturmak
- D) Kişi hak ve özgürlüklerini korumak

11. Anayasamızda devletin insan haklarına saygılı olması temel bir ilke olarak ele alınmıştır. Anayasada insan hakları, temel hak ve ödevler adı altında toplanmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi anayasada geçen temel hak ve hürriyetlerden biri değildir?

- A) Kişi hakları ve ödevleri
- B) Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler
- C) Siyasal haklar ve ödevler
- D) Devletin şekli ve Cumhuriyetin nitelikleri

12. Anayasamız insan haklarını koruma görevini devlete vermiştir. Devlet bu görevi yasama, yürütme, yargı yoluyla yerine getirir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, yürütme organına ait bir görevdir?

- A) İnsan haklarıyla ilgili ihlaller söz konusu olduğunda bunların araştırılması için komisyonlar kurar.
- B) İnsan haklarını koruyan yasalar çıkarmak.
- C) Haksızlığa uğrayanların haklarını korumak.
- D) Başkalarının haklarını ihlal edenleri cezalandırmak.

13. Ülkemizde çağdaş demokrasinin tüm kurum ve kuralları ile gerçekleştirilebilmesi için sivil toplum kuruluşlarının geliştirilip, güçlendirilmesi gereklidir. Bu amaçla gönüllü üyelik esasına göre faaliyetlerde bulunan, demokratik toplumsal hareketlere öncülük eden, sivil toplum kuruluşları desteklenmelidir.

Yukarıdaki bilgilere dayanarak, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Sivil toplum örgütleri, çağdaş demokrasinin vazgeçilmez kuruluşlarıdır.
- B) Sivil toplum örgütleri demokrasinin gelişmesi için şarttır.
- C) Sivil toplum örgütlerine üye olmak yasal zorunluluktur.
- D) Sivil toplum örgütleri toplumsal hareketlere öncülük ederler

14. İnsan haklarının korunmasında, uluslararası belgeler önemli bir yere sahiptir. Bu belgeyi imzalayan ülkeler belgenin hükümlerine uymak zorundadır. Uymadıkları takdirde çok ciddi yaptırımlarla karşılaşır. Bu tür belgeler, insan haklarını korumakla görevli uluslar arası kuruluşlarca hazırlanır.

Buna göre uluslar arası belgelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi savunulamaz?

- A) Bu belgeyi imzalayan ülkeler, hükümlerine aykırı davranamazlar.
- B) Bu belgenin hükümlerine uymamanın ciddi yaptırımları vardır.
- C) Bu tür belgeler insanlığın anayasasını oluşturur.
- D) Bu tür belgeler ulusal hükümetler tarafından hazırlanır.

15. Aşağıdakilerden hangisi insan haklarını ifade eder?

- A) İnsanların vatandaş olmakla elde ettiği olanaklar
 - B) Devletin halkına sunduğu hizmetler
 - C) İnsanın doğuştan sahip olduğu devredilmez ve vazgeçilmez haklar
 - D) Okulun öğrencilere sağladığı haklar
16. İnsan hakları ile ilgili uluslararası belgeler, kuruluşun şekline göre evrensel ya da bölgesel olabilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi uluslararası belgelerin kaynağı durumundadır?

- A) Magna-Carta Bildirisi
- B) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
- C) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi
- D) Çocuk Hakları Sözleşmesi

17. Gönüllü kuruluşlar bölgesel olabildikleri gibi evrensel de çalışabilmektedirler. İnsan hakları konusunda en tanınmış olan gönüllü kuruluş Uluslararası Af Örgütüdür. Bu örgüt düşünce ve siyasal suçlardan tutuklu bulunanların serbest bırakılması için çalışır. Ayrıca bütün tutukluların işkence görmemesi için faaliyet gösterir

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Uluslar Arası Af Örgütü'nün görevlerinden biri olamaz?

- A) Düşünce suçundan tutuklu olanların serbest bırakılması için çalışmak
- B) İnsan hakları örgütleri ile irtibat kurmak
- C) Tutukluların işkence görmemesi için faaliyet göstermek
- D) Bölücü grupları desteklemek

18. İnsan haklarını uluslararası düzeyde korumakla görevli kuruluşların başında, Birleşmiş Milletler Örgütü gelir

Aşağıdakilerden hangisi bu örgütün en önemli görevlerindendir?

- A) İnsan haklarını uluslararası alanda korumak
B) Sömürgecilik alanında faaliyet bulmak
C) Bölücü hareketleri kışkırtmak
D) ABD'nin çıkarlarını gözetmek
19. **Aşağıdakilerden hangisi duyarlı bir vatandaştan beklenmeyen davranıştır?**

- A) Yasalara uygun davranmak
B) Başkalarının hakkına tecavüz etmek
C) Toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmak
D) İnsan haklarına saygılı olmak

20. **İnsan haklarına duyarlı bir kişi aşağıdaki davranışlardan hangisini yapmaz?**

- A) Başkalarının haklarını ihlal etmez.
B) Kendi haklarına sahip çıkar.
C) Kendi fikirlerini başkalarına zorla kabul ettirir.
D) Bütün insanlara sevgiyle yaklaşır.

21. İnsan hakları ile ilgili uluslararası kuruluşların kurulduğu ya da belgelerin kabul edildiği günler, uluslararası özel günler olarak kabul edilmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi bu özel günlerden biri değildir?

- A) Dünya Çocuk Günü
B) Anneler Günü
C) Dünya Kadınlar Günü
D) İnsan Hakları Günü

22. **Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde insan haklarını korumakla görevli, sivil toplum kuruluşlarından biri değildir?**

- A) İnsan Hakları Vakfı
B) İnsan Hakları Derneği
C) Dünya Sağlık Örgütü
D) Tüketici Haklarını Koruma Derneği
23. Demokrasile yönetilen ülkelerin vazgeçilmez kuruluşlarından biri de sivil toplum örgütleridir.

Aşağıdakilerden hangisi bu örgütlerin görevleri arasında yer almaz?

- A) Hak ihlallerini gündeme getirmek
B) Hakların korunması konusunda kamuoyu oluşturmak
C) İnsan hakları konusunda resmi devlet

24. **Aşağıdakilerden hangisi yasama organının insan haklarını koruma konusundaki görevidir?**

- A) Her türlü koruyucu yönetsel önlemi almak
B) İnsan haklarını güvenceye alacak yasaları çıkarmak
C) Bütün kamu kuruluşlarının insan haklarını korumasını sağlamak
D) Haksızlığa uğrayanların haklarını korumak

25. İnsan hakları, sadece resmi kuruluş ve kişiler tarafından korunmaz. Bu nedenle gönüllü kişiler, bu konuda uluslararası gönüllü sivil kuruluşlar oluşturmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu kuruluşlardan biridir?

- A) Uluslararası Af Örgütü
B) Birleşmiş Milletler Örgütü
C) Amerikan Devletleri Örgütü
D) Avrupa Konseyi

GENEL TEKRAR - I

1. **Devletin tanımı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak ifade edilmiştir?**
- A) Dışa karşı bağımsızlık ve üstün emretme gücüdür.
 - B) Sınırları belirlenmiş coğrafi alandır.
 - C) Bir ülkeye yerleşmiş olan toplumun egemen, örgütlü ve üstün gücüdür.
 - D) Bir ülkede yaşayan, ortak tarih ve kültüre, birlikte yaşama ülküsüne sahip topluluktur.

2. Demokratik toplumlarda, farklı görüşlerin farklı siyasal partiler ile temsil edilmesine çoğulculuk denir.

Buna göre ülkemizde çoğulculuk yöntemine ne zaman geçilmiştir?

- A) 1923 yılında
- B) 1946 yılında
- C) 1982 yılında
- D) 1961 yılında

3. **Aşağıdaki demokrasi türlerinden hangisi diğerlerinden daha önceki dönemde uygulanmıştır?**

- A) Temsili Demokrasi
- B) Demokratik Cumhuriyet
- C) Doğrudan Demokrasi
- D) Yarı doğrudan Demokrasi

4. Vatandaş aynı vatanı yaşayan ve aynı vatan üzerinde kurulmuş devlete bağlı olan kişi demektir.

Aşağıdakilerden hangisi vatandaşlıkla ilgili olarak anayasamızda geçen hükümlere ters düşer?

- A) Vatandaşlık, hakkı elde etmek için askerlik yapmak şarttır.
- B) Türk ananın ve Türk babanın çocuğu Türk'tür.
- C) Türk Devleti'ne vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.
- D) Hiçbir Türk vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir davranışta bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.

5. **Yasalar tarafından güvence altına alınan ve kişinin doğuştan sahip olduğu haklar aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Askerlik görevi
- B) Temel hak ve özgürlükler
- C) Seçme, seçilme hakkı
- D) Vergi verme görevi

6. Bazı devlet kuruluşları ötekilere göre farklı özellikler gösterir. Bu devlet kuruluşları merkezi yönetime bağlı olsa da çalışmalarında özerktir. Yürütme organından emir almaz.

Aşağıdakilerden hangisi bu tür devlet kuruluşlarından biri değildir?

- A) Yüksek Öğretim Kurulu
- B) Merkez Bankası
- C) Sosyal Sigortalar Kurumu

GENEL TEKRAR I

7. D) Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Yerel yönetim, belirli bir yerde (il, ilçe, köy) yaşayan halkın yerel ve ortak hizmetlerini gerçekleştirmek üzere seçim yoluyla oluşturduğu yönetim demektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yerel yönetim türü değildir?

- A) Köy yönetimi
- B) İlçe yönetimi
- C) Belediye yönetimi
- D) İl özel yönetimi (idaresi)

8. **Yasalarımıza göre, aşağıdaki yöneticilerden hangisi halk tarafından seçilerek görev başına gelmez?**

- A) Muhtar
- B) Belediye başkanı
- C) Vali
- D) Milletvekili

9. İnsanların vatandaş olarak sorumluluklarının yanında, hakları da vardır.

Aşağıdaki haklarından hangisinin yok edilmesi durumunda diğerlerinin hiçbir anlamı kalmaz?

- A) Eğitim ve öğretim hakkının
- B) Yaşama hakkının
- C) Seçme ve seçilme hakkının
- D) Toplu sözleşme ve grev hakkının

10. **Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görev ve yetkileri arasında yer almaz?**

- A) Suç işleyen yöneticileri yargılamak
- B) Yasa çıkarmak, değiştirmek, kaldırmak
- C) Cumhurbaşkanını seçmek

11. D) Savaş ilanına karar vermek
Cumhurbaşkanının geçici olarak görevinin başında bulunmaması veya Cumhurbaşkanlığının, boşalması durumunda yerine aşağıdakilerden hangisi vekalet eder?

- A) TBMM başkanı
- B) Genelkurmay başkanı
- C) Başbakan
- D) Maliye Bakanı

12. **Bir toplumda insan haklarının korunmaması durumunda aşağıdakilerden hangisi görülmez?**

- A) Kişiler arasında dayanışma ve duygu bağı yok olur.
- B) İnsanlarda paylaşım artar.
- C) İnsanlar arasında eşitlik söz konusu olmaz.
- D) Devlete duyulan güven zayıflar.

13. **İnsan hakları ulusal düzeyde korunduğunda aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkması beklenir?**

- A) Halkın örgütlenerek sivil toplum kuruluşları ile kamuoyu oluşturması
- B) Hükümet uygulamalarının yargı denetimine kapalı olması
- C) Bireylerin devlete güvenmemesi
- D) Demokratik devletin yerini baskıcı yönetime bırakması

14. Sosyal haklar, sosyal devlet ilkesinin gereklerindendir. Ülkemizde de sosyal güvenlik önlemleri devlet tarafından alınmıştır. Bu amaçla kurulmuş sosyal güvenlik kuruluşları çeşitli meslek gruplarına yönelik faaliyetler göstermektedir.

Buna göre, devlet memurları için kurulmuş olan sosyal güvenlik kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağ-Kur
- B) Emekli Sandığı
- C) Sosyal Sigortalar Kurumu

15. D) Devlet Planlama Teşkilatı
Türk kadını toplumda hak ettiği yere Cumhuriyet döneminde kavuşmuştur. Türk kadını, bugün hukuk açısından erkeğe eşit durumdadır. 1926 yılında kabul edilen Medeni Kanun, aile yaşamını yeniden düzenlemiştir. Bu yasa ile resmi nikah zorunlu hale getirilmiştir. Boşanmak yargıç kararına bağlanmıştır. Yine bu yasayla bir eşle evlilik ve miras hakkında eşit pay alma esası getirilmiştir.

Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Türk kadını toplumda hak ettiği yere Cumhuriyet Dönemi'nde kavuşmuştur.
- B) Medeni Kanunla kadınlar da seçme, seçilme hakkına kavuşmuştur.
- C) Türk kadını Medeni Kanun sayesinde miras hakkından eşit pay almaya başlamıştır.
- D) Medeni Kanunla, bir eşle evlilik esası getirilmiştir.

16. İnsan haklarına saygılı devletler, insan haklarının korunup geliştirilmesi amacıyla hukukçular, düşünürler ve diğer uzman kişilerden oluşan danışma kurulları oluşturmuşlardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu kurullara örnek olarak gösterilemez?

- A) TBMM İnsan Hakları Komisyonu
- B) Başbakanlık İnsan Hakları Yüksek Danışma Kurulu
- C) Yüksek Öğretim Kurulu
- D) Bakanlıklara bağlı geçici insan hakları komisyonları

17. **Aşağıdakilerden hangisi, İnsan Hakları Danışma Kurullarının görevlerinden biri değildir?**

- A) İnsan haklarına uymayanları yargılamak
- B) İnsan hakları ile ilgili sorunları incelemek
- C) İnsan hakları konusunda devlet birimlerine yardımcı olmak
- D) İnsan hakları ile ilgili sorunlar hakkında öneriler getirmek

18. **Aşağıdakilerden hangisi insan haklarının uluslar arası düzeyde korunması için kurulan örgütlerin genel amaçlarından biri değildir?**

- A) Barışın korunması
- B) Dostluk ilişkilerinin geliştirilmesi
- C) Irkçılığın yaygınlaştırılması
- D) Bütün dünyada insan haklarının güvence altına alınması

19. İnsan haklarının uluslararası düzeyde korunması ile ilgili kuralları kapsayan bir çok uluslararası belgeler hazırlanmıştır.

Bu belgelerin asıl kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi
- B) Helsinki Sonuç Belgesi
- C) Çocuk Haklarına Dair Sözleşme
- D) Paris Şartı

GENEL TEKRAR I

20. İnsan haklarının uluslararası düzeyde korunması amacıyla hazırlanan, belgelerle ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) TBMM tarafından uygun bulunarak imzalanan uluslar arası sözleşmeler yasalarımız gibi geçerlidir.
- B) Bu belgeleri onaylayan ülkeler, ilgili insan hakları kuruluşu yetkililerinin kendi ülkelerinde inceleme yapmasını kabul etmiş demektir.
- C) Sözleşmelere aykırı davranan ülkeler yargılanırlar.
- D) Belgelerin hükümleri ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir.

21. Aşağıdakilerden hangisi uluslararası düzeyde faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan biri değildir?

- A) Helsinki Yurttaşlar Meclisi
- B) Uluslar Arası Hukukçular Örgütü
- C) Birleşmiş Milletler Örgütü
- D) Uluslar Arası Kızılhaç Komitesi

22. Anayasamıza göre TBMM tarafından uygun bulunarak onaylanan uluslararası sözleşmeler yasalarımız gibi geçerlidir.

Aşağıdaki uluslar arası sözleşmelerden hangisi yasalarımız gibi geçerlidir?

- A) Çocuk Haklarına Dair Sözleşme
- B) Güney Afrika'da Siyahlara Karşı Suçun Cezalandırılması ve Kaldırılması Uluslar Arası Sözleşmesi
- C) Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslar Arası Sözleşmesi

D) Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslar Arası Sözleşmesi

23. Aşağıdakilerden hangisi İnsan hakları eğitiminin, bireylerde geliştirmeyi amaçladığı değerlerden biri değildir?

- A) İnsanların, yasalar karşısında eşit olduğuna inanma
- B) Bireysel çıkarlarını her şeyin üstünde tutma
- C) Yurttaşlık görev ve sorumlulukların neler olduğunu bilme
- D) Yasa ve kurallara saygılı olma

24. Öğrencilere insan hakları bilincini kazandırmanın en etkili yolu; hangisidir?

- A) Vatandaşlık ve insan hakları dersini hukuk fakültesi mezunu öğretmenlerin vermesini sağlamak
- B) Vatandaşlık ve insan hakları dersinin haftalık ders sayısını arttırmak
- C) Okul çalışanlarının öğrenciye saygılı davranmalarını sağlamak
- D) Okulda tümüyle demokratik bir ortam sağlamak

25. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi aşağıdaki zaman dilimlerinin hangisinde kabul edilmiştir?

- A) İkinci Dünya Savaşı başlamadan hemen önce
- B) Birleşmiş Milletler Teşkilatı kurulmadan önce
- C) İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra
- D) Birinci Dünya Savaşı'ndan önce

GENEL TEKRAR II

1. İnsan hakları, insanların doğal ve rastlantısal özellikleri ne olursa olsun (beyaz ya da zenci, kadın ya da erkek, özgür ya da mahkum) sırf insan olduklarından dolayı görmeleri gereken muameleye ilişkin bazı düzenlemelerdir.

Yukarıdaki bilgilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan haklarından zencilerin yararlanması doğru değildir.
- B) İnsan hakları insan olmanın temel unsurudur.
- C) İnsan hakları evrenseldir.
- D) İnsanların doğuştan getirdiği bir takım özellikler onları diğerlerinden üstün ya da aşağı kılmaz.

2. Günümüzün uygar, demokratik ülkelerinde insan hakları, yöneticilerin bahsettiği ve istedikleri zaman geri alabilecekleri imkanlar olarak görülmez. İnsan hakları, insan değerinin ve olanaklarının korunması için vardır. İnsan hakları evrenseldir.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İnsan hakları evrensel bir nitelik taşır.
- B) İnsan hakları insanın değerini korumak için vardır.
- C) İnsan hakları, yöneticilerin işine gelmediğinde müdahale edebileceği bir haktır.
- D) İnsan hakları bütün insanlar için önemlidir.

3. İnsan hakları, sonradan kazanılmadığı için ortadan kaldırılamaz, verilmediği içinde alınamaz, devredilemez, vazgeçilemez ve dokunulamaz haklardır.

Yukarıdaki parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan hakları bazı durumlarda devredilebilir haklardır.
- B) İnsan hakları ülkeler arasında farklılık gösterir.
- C) İnsan hakları devlet tarafından verilmiş haklardır.
- D) Her fert doğuştan insan haklarına sahiptir.

4. İnsan haklarına saygı göstermeyen devlet yapısında, güçlüler güçsüzlerin hak ve özgürlüklerini elinden alırlar. İnsan kavramı ve insanın değeri böyle bir toplumda geri planda kalır. Bu da adaletsizliğin ve yolsuzluğun artmasına yol açar.

Yukarıda sözü edilen tipteki devlet yapısında yaşayan insanlarda aşağıdaki davranışlardan hangisi görülür?

- A) Hak ve sorumluluklarını bilme
- B) Başkalarının haklarını ihlal etme
- C) İnsanlara güvenin artması
- D) İnsanlar arasında paylaşımın artması

5. İnsan haklarına saygı kendiliğinden gerçekleşmez. Ancak insan haklarını herkes bilirse, onları koruması gerektiğine inanırsa saygı gösterilebilir. Bu bilgi doğuştan gelmediği gibi kendiliğinden de kazanılamaz.

Buna göre insan haklarına saygı aşağıdaki yöntemlerden hangisiyle kazanılır?

- A) Eğitimle
- B) Çalışmakla
- C) Yasalarla
- D) Baskıyla

6. İnsan hakları ulusal düzeyde anayasa ve yasalarca, sivil toplum kuruluşları aracılığıyla, insan haklarını korumakla yükümlü devlet organlarıyla ve insan hakları danışma kurullarıyla korunur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi insan haklarını korumakla yükümlü devlet organlarından biri değildir?

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisi
- B) İnsan Hakları Derneği
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Bağımsız mahkemeler

7. İnsan haklarının tam olarak korunduğu bir ülkede hem bireyler mutlu hemde toplum huzurlu olur.

Böyle bir toplumda aşağıdakilerden hangisi görülmez?

- A) Bireyler yeteneklerini özgürce geliştirebilir.
- B) Bireyler birbirlerinin hak ve özgürlüklerine saygılı olur.
- C) Bireyler daha üretken olur.

GENEL TEKRAR II

8. D) Bireyler daha çıkarıcı olur.
İnsan hakları sadece kişinin içinde yaşadığı toplumda değil, dünyanın bütün ülkelerinde korunmalıdır. Çünkü insan hakları tüm insanlığa aittir. Tek bir bireyin bile özgür olmadığı, baskı ve işkenceye uğradığı bir dünyada herkes özgürlüğünden bir şey kaybetmiş demektir.

Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan hakları evrensel bir haktır.
B) Bir tek kişinin dahi insan haklarından kısıtlı olması tüm insanları etkiler.
C) İnsan hakları mücadelesinde herkes başının çaresine bakmalıdır.
D) İnsan hakları sadece çağdaş ülkelere değil tüm insanlığa aittir.

9. İnsan hakları sadece devlet organlarının çabalarıyla yeterince korunamaz. Çünkü bazen devlet görevlileri de tarafsız davranmayıp vatandaşa karşı devleti haklı çıkarma eylemine girebilirler. Ayrıca kişiler, güçlülerden çekinip haklarını aramayabilirler.

Bu durum aşağıdaki kuruluşlardan hangisinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur?

- A) Sivil toplum örgütlerinin
B) Sivil savunma güçlerinin
C) Silahlı kuvvetlerin
D) Bağımsız mahkemelerin

10. Anayasamızın 10. maddesinde; ``Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, , din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.`` **hükmü ile aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmıştır?**

- A) Kişilerin doğuştan devredilmez haklara sahip olduğuna
B) Sadece siyasi düşünceden dolayı ayırım yapılabileceğine
C) Herkesin eşit haklara sahip olduğuna

- D) Bazı hakları kullanmanın belli şartlara bağlı olduğuna
11. Anayasamız insan haklarını koruma görevini devlete vermiştir. Devlet de bu görevini yasama, yürütme ve yargı organları yoluyla yerine getirir.

Buna göre insan haklarının korunması ve güvence altına alınması için yasalar hazırlayan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sivil toplum örgütleri
B) TBMM
C) Uluslararası örgütler
D) Bağımsız mahkemeler

12. İnsan haklarının daha iyi korunabilmesi için sivil toplum kuruluşları kurulmuştur. Bu kuruluşların insan haklarını gündeme getirme, bu konuda kamuoyu oluşturma, devletin organlarına yardımcı olma gibi işlevleri vardır. Bu kuruluşlar, insan haklarının ihlali durumunda kısa sürede geniş toplum kesimlerine ulaşabilirler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının işlevlerinden biri değildir?

- A) Halkı devlete karşı isyana teşvik etme
B) İnsan hakları konusunda kamuoyu oluşturma
C) İnsan haklarını gündeme getirme
D) İnsan hakları konusunda halkı bilinçlendirme

13. Ülkemizde insan haklarının korunması için etkinlikte bulunan sivil toplum örgütleri vardır.

Bunlardan hangisi, ekonomik hakların korunması amacıyla kurulmuştur?

- A) İnsan Hakları Koruma Vakfı
B) Tüketici Haklarını Koruma Derneği

14. C) Çevre Koruma Vakfı
D) Sokak Çocuklarını Koruma Vakfı
Demokratik devletin, en başta gelen görevlerinden biri, vatandaşın yaşama hakkını güvence altına almaktır. Çünkü tüm haklar ve özgürlükler içinde yaşam hakkı en başta gelenidir. Demokratik devlet; bu hakların ihlali durumunda, vatandaşların haklarını aramaları için yasal düzenlemeler yapmalı ve yollar göstermelidir.

Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devletin en önemli görevi vatandaşın yaşama hakkını güvence altına almaktır.
B) Temel hak ve özgürlükleri ihlal etmek devletin görevlerindendir.
C) Hakları ihlal edilen vatandaşlara haklarını arama yolu devlet tarafından gösterilmelidir.
D) Vatandaşların haklarını aramaları için yasal düzenlemeler yapmak devletin görevidir.
15. Tüm insanlar doğuştan bazı haklara sahiptir. Dünyanın her yerindeki insan, insan olduğu için bu haklara sahiptir. Bu konuda ırk, cinsiyet, dil, din, siyasi düşünce gibi ayrımlar yapılmaz.

Yukarıdaki paragrafta insan haklarının hangi özelliği vurgulanmıştır?

- A) Doğuştan olduğu
B) Sınırlı olduğu
C) Korunmaya ihtiyacı olduğu
D) Evrensel olduğu
16. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde yer alan temel hak ve özgürlüklerden bahsedilirken genel ifadeler kullanılmıştır. Sadece bir toplum yada millettan bahsedilmeyip tüm insanları içine alan ifadeler yer almıştır.

Bu durum insan hakları kavramının hangi özelliğini öne çıkarmaktadır?

- A) Ulusallığı
B) Evrenselliği
C) Zor kazanıldığını
D) Korunması gerektiğini
17. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde; "Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşüncelerine bakılmaksızın eşit haklara sahiptir."

Buna göre bir ülkede aşağıdaki kısıtlamalardan hangisi İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin ihlal edildiği anlamına gelir?

- A) Her vatandaşın seyahat hürriyetine sahip olması
B) İnsanların, devleti yönetenlerin dinine inanmak zorunda kalması
C) İnsanların istedikleri dili konuşması
D) İnsanların yöneticilerini kendilerinin seçmesi
18. İnsan hakları evrenseldir. Herkesin insan haklarını koruması gerekir. Çünkü; ancak insan hakları korunursa o toplumda huzur sağlanır. Toplumun bütünlüğü ve dünya barışı gerçekleşir.

Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İnsan hakları bütün insanlar için önemlidir.
B) Bütün insanların insan haklarını koruması gerekir.
C) İnsan haklarının korunması dünya barışına katkı sağlamaz.
D) Toplumun huzur ve güvenliğinin sağlanması, insan haklarının korunmasına bağlıdır.
19. **Bir toplumda yaşayan insanların;**
- Temel hak ve özgürlükleri korunuyorsa
- Bütün imkanlardan eşit biçimde yararlanmaları sağlanıyorsa
- İnsan onuruna yaraşır biçimde yaşamaları için gayret gösteriliyorsa.

Bu toplumda aşağıdakilerden hangisinin görülmesi beklenir?

GENEL TEKRAR II

- A) Toplumda huzur ve güven ortamının bozulması
B) Devlete güvenin azalması
C) Toplumdaki insanlar arasında sınıf ayrımcılığının çıkması
D) Yasa dışı davranışların azalması.
20. Türkler tarih boyunca kendi hakimiyetleri altında bulunan tüm insanlara karşı, insan haklarını koruyucu bir tutum sergilemişlerdir.

Buna göre Osmanlı döneminde aşağıdakilerden hangisiyle temel hak ve özgürlükler ilk kez anayasa güvencesine alınmıştır?

- A) Kanunu-i Esasi'nin kabulü ile
B) Sened-i İttifak ile
C) Tanzimat Fermanı ile
D) Islahat Fermanı ile
21. İnsan hakları, dünyanın her yerinde insanların yalnızca insan olmalarından kaynaklanan hakları ifade eder. Sadece insan olmak bu haklara sahip olmak için yeterlidir. İnsan haklarının bu yönü onun ahlaki temelini oluşturur. Bu ahlaki ilkelerin temelinde ise eşitlik anlayışı bulunur.
- Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?**
- A) İnsan haklarından yararlanmak için insan olmak yeterlidir.
B) İnsan haklarının ahlaki temeli insana dayalı olmasındandır.
C) İnsan hakları eşitlik anlayışına dayanmaz.
D) İnsan hakları dünyanın her yerinde aynı değerleri ifade eder.
22. Orta Çağ'da kralların mutlak hakimiyeti insan haklarının gelişmesini engellemiştir. Fakat engellemelere rağmen insan haklarıyla ilgili bazı somut gelişmelerde olmuştur.

İnsan hakları alanında Orta Çağ'da meydana gelen ilk somut gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi
B) Magna Carta (Büyük Hürriyet Fermanı)
C) Sened-i ittifak
D) Islahat Fermanı
23. Anayasamıza göre, hiçbir devlet organı, yöneticisi veya kurumu mahkemelere emir veremez, kararlarına müdahale edemez.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur?

- A) Yargı bağımsızlığının
B) Ulusal egemenliğin
C) İnsan hakları ihlallerinin
D) Milletvekili dokunulmazlığının
24. İnsan haklarının korunması her zaman olumlu sonuçlar ortaya çıkarır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sonuçlardan biri değildir?

- A) Yasalar işlerlik kazanır.
B) İnsanlarda paylaşım artar.
C) Barışçı bir ortam doğar.
D) Devlete güven azalır
25. Demokratik bir insan olmak, demokratik bir çevre gerektirir. Demokrat bir tavır geliştirmek, öğrenilen bir davranıştır. Bu tavır yalnızca okulda değil, evde ve sokakta da öğrenilebilir. Ama böyle bir insan olmak için okulda sunulan bilgilere ihtiyaç vardır. Okulda öğrendiklerimizle, evde ve çevrede öğrendiklerimizi birleştirerek demokratik bir insan olabiliriz.

Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Demokratik bir insan demokratik bir ortamda yetişir.
B) Demokratik tavır sonradan da kazanılabilen bir davranıştır.
C) Demokratik bir insan olabilmek için okulda sunulan bilgilere ihtiyaç yoktur.
D) Demokratik tavır, evde, okulda ve çevrede öğrendiklerimizle kazanılabilir.